

Motion till riksdagen 2021/22:1771

av **Isak From och Erik Ezelius (båda S)**

Det rullande kulturarvet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om betydelsen av samverkan för bevarandet av det rullande kulturarvet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Fordonsträffar och renovering av veteranfordon är en stor uppskattad folkrörelse i Sverige och omsätter också stora summor varje år. Regeringen har prioriterat främjandet och bevarandet av det rörliga kulturarvet.

Regeringen ser fortsatt frågan om bevarandet av det rörliga kulturarvet som angelägen, inte minst mot bakgrund av det utbredda engagemang som finns i det civila samhället för denna del av vårt gemensamma kulturarv.

Den S-ledda regeringen gav Riksantikvarieämbetet i uppdrag att under 2020 och 2021, i samverkan med bland annat Statens maritima och transporthistoriska museer samt det civila samhällets organisationer, verka för ökad kunskap och kunskapsspridning om historiska transportmedel. Vidare beslutade regeringen att Riksantikvarieämbetet under 2020 och 2021 kan lämna bidrag om högst 1 miljon kronor per år till insatser som syftar till att stärka bevarandet av historiska transportmedel.

Men Länsstyrelsen i Västra Götalands bedömning av importerade veteranbilar som miljöfarligt avfall som måste destrueras har nationellt uppmärksammats runt om i landet.

Många ställer sig frågan hur en statlig myndighet kan ha rätt att begå så grava övergrepp på enskildas egendom och hur länsstyrelsen kan anse att veteranbilar värda många tusental kronor väl värda att bevara och restaurera bedöms vara miljöfarligt avfall.

Veteranfordon är en viktig del av det rullande kulturarvet. Import av veteranbilar för renovering, samt import av delar till veteranfordon är en viktig del i att bevara detta kulturarv.

Hantverkskunnandet i Sverige är stort, och därför åker många bilentusiaster på bilauktioner i EU och USA och köper bilar och delar som de renoverar upp antingen för eget behov eller för att sälja till andra bilentusiaster.

Nyligen uppmärksammade medier hur tullen i Göteborgs hamn till länsstyrelsen anmält att import av veteranbilar från USA borde stoppas. Flera containrar med värdefulla veteranfordon beslutades därefter av länsstyrelsen vara ”miljöfarligt avfall” och hålls nu kvar i förvar på köparens bekostnad.

Länsstyrelsen beslutade dessutom att fyra värdefulla veteranfordon, värda hundratusentals kronor, måste skrotas och destrueras inom fyra veckor. Det var gamla veteranfordon från slutet av 1950-talet som skulle renoveras upp till en värdefull del av det fordonshistoriska kulturarvet. Samtidigt riskerar ägare förlora en stora summor genom att tvingas skrota historiskt värdefulla fordon som de betalat stora pengar för (<https://www.tv4.se/artikel/2LGieBE6fzmU19IIDnML4m/strid-om-veteranbilar>).

Det intressanta blir att det är tillsynes glasklar lagstiftning som möjliggör import och export av dessa fordon, men myndigheternas olika tolkningar gör rättsläget osäkert och gör att enskilda kommer i kläm.

Frågan är också vilket bemyndigande som ger länsstyrelsen/tullen rätt att besluta om att förstöra enskild egendom.

Med ledning av det undantag för veteranfordon som finns i direktiv 2000/53/EG om uttjänta fordon (ELV-direktivet), skäl 10, samt hänsynsreglerna i miljöbalk (SFS 1998:808) 2 kap. behöver den som anordnar eller utför en transport av historiskt fordon kunna styrka att det är fråga om ett historiskt fordon som kvalificerar för de undantag som framgår av ELV-direktivet.

I ELV-direktivet skäl 10 anges:

Veteranfordon, det vill säga historiska fordon eller fordon med samlarvärde eller avsedda för museer som förvaras på ett förnuftigt sätt och miljöanpassat sätt, antingen i körklart skick eller består av delar, omfattas inte av definitionen avfall enligt direktiv 75/442/EEG och faller inte inom det här direktivets tillämpningsområde.

Av Vägverkets författningssamling 2007:490 3 kap. 5 § framgår att för att ett fordon ska vara historiskt förutsätts att det är av en årsmodell som är trettio år eller äldre och som i huvudsak överensstämmer med det utförande fordonet hade när det lämnade fordons-tillverkaren.

Det intressanta blir att det är tillsynes glasklar lagstiftning som möjliggör import och export av dessa fordon, men myndigheternas olika tolkningar gör rättsläget osäkert och gör att enskilda kommer i kläm. Regeringen eller KU eller annan instans bör överväga att granska om det föreligger motstående lagstiftning och regelverk vid import av veteranbilar som bör ändras så att tydlighet om lagligheten av import och export av rullande kulturarv möjliggörs.

Isak From (S)

Erik Ezelius (S)